

Projekt

z dnia 17 stycznia 2022 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE**

z dnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem na lata
2022-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, poz. 1834) w związku art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021r. poz. 1249) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem na lata 2022-2026, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Śremie
z dnia 2022 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Śrem
na lata 2022-2026**

Śrem

Koordinacja prac nad Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem na lata 2022-2026:

Maria Świdurska
Marzena Urbaniak

Zespół redakcyjny:

Ewa Ossentowska
Beata Kaczor
Karolina Szczepaniak

Ekspert zewnętrzny:

Piotr Wojnowski

Konsultacje:

Przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji pozarządowych realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy, eksperci i praktycy na co dzień wspierający osoby doświadczające przemocy, a także przedstawiciele samorządu gminy i osoby uwikłane w zjawisko przemocy domowej.

Spis treści

Wstęp	4
1. Akty prawne programu	6
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	7
3. Skala zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce	11
4. Skala i charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Śrem.....	13
5. Realizatorzy działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	17
6. Cele, zadania, wskaźniki programu	21
6.1 Cel główny.....	21
6.2. Cele szczegółowe	21
6.3. Obszary działania	21
7. Zadania i wskaźniki realizacji.....	23
8. Realizacja programu.....	31
8.1. Adresaci programu.....	31
8.2. Realizatorzy	31
8.3. Finansowanie programu	32
8.4. Monitoring i sprawozdawczość programu	32
Zakończenie	32
Bibliografia.....	34

WSTĘP

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które dotyka różne środowiska bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny. Bywa, że jest kojarzona z bólem, cierpieniem i okrucieństwem. Pojawia się w domu, w miejscu które powinno być dla człowieka azylem bezpieczeństwa i spokoju. Rodzina uważana jest za takie środowisko, które powinno zapewniać pełen dobrostan swoim członkom. W przypadku przemocy w rodzinie dotyka ona najłabszych. Obecnie istnieje system aktów prawnych, który reguluje kwestie związane z ochroną osób doświadczających przemocy w rodzinie. Najważniejszym Podstawowym aktem jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, która zawiera regulacje dotyczące wolności, praw i obowiązków człowieka i obywatela. Należy pamiętać, że mówiąc o obywatelach mamy na względzie nie tylko osoby dorosłe lecz również dzieci. W kontekście praw człowieka do ochrony przed krzywdzeniem, właściwej opieki, pomocy należy szczególnie zadbać o dzieci, które mogą doświadczać przemocy w rodzinie jako osoby najłabsze i zależne od dorosłych. Wszyscy jesteśmy zobowiązani do podejmowania działań w najlepiej pojętym interesie dziecka, w celu zapewnienia mu pełnego rozwoju, z poszanowaniem godności i podmiotowości.

Od 2005 roku w polskim systemie prawnym funkcjonuje Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, której preambuła stanowi „uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”. Celem ustawy jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Treść preambuły dowodzi z jak poważnym i niepokojącym zjawiskiem mamy do czynienia. Zgodnie z ustawą osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- interwencji kryzysowej i wsparcia;
- ochrony przed dalszym krzywdzeniem przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania z miejsca zamieszkania z osobami pokrzywdzonymi oraz zakazania kontaktowania i zbliżania się do tych osób;
- zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia;

-badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym zakresie.

Ponadto ustawa nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jednym z nich jest funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ustawodawca wskazał także iż do zadań gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Dotychczasowy program obowiązujący w gminie Śrem do końca 2020 roku zakładał m.in. zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz ograniczenie jej skutków. Nowy dokument stanowi kontynuację wielowymiarowych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Propaguje działania skupiające się na szeroko pojętej profilaktyce działań antyprzemocowych. Jego założenia również skupią się na czterech obszarach działania:

- 1) Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.
- 2) Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 3) Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc.
- 4) Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie zmniejszenia skali przemocy wymagają czasu oraz zaangażowania wielu podmiotów aby przyniosły wymierne i oczekiwane rezultaty.

1. AKTY PRAWNE PROGRAMU

Program został opracowany na podstawie następujących aktów prawnych:

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997r., Nr 78, poz. 483, Dz. U. z 2001 r., Nr 28, poz. 319, Dz. U. z 2006 r. Nr 200, poz. 1471, Dz. U. z 2009 r. Nr. 114, poz. 946);
- 2) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 poz.1249), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (Dz. U. z 2011r., Nr 209, poz.1245);
- 3) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021r. poz. 2268);
- 4) Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 z późn. zm.);
- 5) Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 poz. 1119)
- 6) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020r., poz. 2050);
- 7) Ustawy z 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018r. poz. 969);
- 8) Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882 z późn. zm.);
- 9) Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359.);
- 10) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021r. poz. 2345)
- 11) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021r. poz. 534 z późn. zm.).

2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Określenie członka rodziny wyjaśnia kodeks karny wskazując że jest nim „małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca.” W prawnym aspekcie przemoc w rodzinie nie dotyczy tylko osób uznanych formalnie za członków rodziny, ale też tych, które pozostają ze sobą w relacjach zależności.

Specjaliści z zakresu przeciwdziałania przemocy wyróżniają cztery cechy, które charakteryzują to zjawisko:

1) **Zamierzone działanie lub zaniechanie działania:** oznacza to, że osoba stosuje przemoc **intencjonalnie, czyli nie przez przypadek**, robi coś, co krzywdzi drugą osobę albo nie robi czegoś, do czego jest zobowiązana i w ten sposób wyrządza krzywdę (np. rodzic, który nie karmi dziecka). Najczęściej osoba, która stosuje przemoc jest przekonana, że robi to w słusznym celu, a nawet dla dobra drugiej osoby.

2) **Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą:** oznacza to, że jest silniejsza fizycznie, psychicznie, materialnie, zawodowo, społecznie i wykorzystuje tę przewagę wywierając wpływ na osobę słabszą po to, by zmusić ją do podporządkowania się swoim oczekiwaniom, przy braku możliwości wyboru.

3) **Działanie lub jego zaniechanie przez jedną osobę narusza prawa i dobra osobiste drugiej:** każdy człowiek ma prawo do godności, szacunku, posiadania i wyrażania swojego zdania, prywatności, nietykalności cielesnej, bezpieczeństwa itp. – natomiast osoba, która stosuje przemoc, swoim zachowaniem łamie te prawa.

4) **Takie zachowanie powoduje cierpienia i szkody.** Szkody te mogą być zarówno fizyczne (zranienia, siniaki, zadrapania), jak i psychiczne (traumy, lęki, niemoc, strach).

Formy przemocy:

1) Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie określane jako „klapsy”, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

2) Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna niesie ze sobą przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i najtrudniejszą do udowodnienia;

3) Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, dotykanie wbrew woli innej osoby, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu. Należy pamiętać, że do przemocy seksualnej zaliczyć można także traktowanie innej osoby jako obiektu seksualnego, zmuszanie albo zakazywanie antykoncepcji, opowiadanie dowcipów, czynienie uwag lub aluzji z seksualnym podtekstem, traktowanie kobiet jako mniej wartościowych z uwagi na płeć;

4) Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, dysponowanie czyjąś własnością bez zgody właściciela, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.;

5) Zaniedbanie - naruszenie obowiązku opieki wobec osób bliskich. Najczęściej jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków

na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Cykle przemocy

Zjawisku przemocy towarzyszy bardzo często powtarzalność zdarzeń według określonego schematu nazywana tzw. cyklami przemocy. Warto je przytoczyć aby uzmysłwić sobie jakie mechanizmy towarzyszą temu zjawisku, skutecznie uniemożliwiając ochronę.

Faza narastającego napięcia- nazywana potocznie „cisza przed burzą”. W tym okresie wyczuwane jest w rodzinie pewnego rodzaju napięcie, które zwiastuje, że może wydarzyć się coś złego. Wówczas osoba stosująca przemoc denerwuje się, częściej reaguje gniewem, rozdrażnia się z byle powodu. Odpowiedzialność za to zrzuca na innych członków rodziny. W tej fazie członkowie rodziny próbują łagodzić napiętą atmosferę poprzez spełnianie różnych oczekiwań, uspokajanie albo unikanie osoby stosującej przemoc, jednak nie przynosi to oczekiwanego rezultatu.

Faza ostrej przemocy- podczas której następuje atak. W tej fazie osoba stosująca przemoc używa gwałtownych, agresywnych zachowań wobec członków rodziny. Osobom doświadczającym przemocy w tym czasie towarzyszy niejednokrotnie strach o swoje życie i zdrowie.

Faza miodowego miesiąca- Osoba stosująca przemoc zaczyna okazywać skruchę, ma wyrzuty sumienia z powodu swojego zachowania, obiecuje osobom pokrzywdzonym, że takie zachowanie nigdy więcej się nie powtórzy. W tym okresie osoba stosująca przemoc jest bardzo przyjazna dla członków rodziny, angażuje się w życie rodziny, próbuje dowieść, że się zmieniła. Tymczasem osoby doświadczające przemocy zaczynają wierzyć, że ta zmiana jest trwała, a akty przemocy więcej się nie powtarzają. W tym okresie osoby doświadczające przemocy odczuwają szczęście z pozornej zmiany postawy partnera. Jednak w przypadku przemocy w rodzinie, po pewnym czasie ponownie pojawia się napięcie, a poszczególne fazy powtarzają się.

Zdaniem specjalistów z zakresu przemocy w rodzinie kolejne fazy miodowego miesiąca są coraz krótsze, a zachowanie osoby stosującej przemoc przybiera coraz bardziej brutalną postać.

Przemoc w rodzinie niesie ze sobą wiele konsekwencji, które bezpośrednio dotyczą osoby, wobec których jest skierowana. Wskazać można konsekwencje fizyczne, czyli urazy doznane na skutek użycia siły fizycznej takie jak złamanie,

siniaki, krwiaki itd. ale i innego rodzaju dolegliwości zdrowotne chociażby takie jak: ból głowy, żołądka, nadciśnienie tętnicze, dolegliwości kardiologiczne, neurologiczne, gastrologiczne czy psychiatryczne.

Ponadto przemoc niesie ze sobą szereg konsekwencji emocjonalnych, które przejawiają się poprzez obniżenie poczucia własnej wartości, poczucie winy, obniżenie nastroju, poczucie osamotnienia, a nawet do wielu dolegliwości psychosomatycznych takich jak zaburzenia snu, kłopoty z koncentracją, aż po uzależnienia. Przemoc niesie ze sobą także szereg konsekwencji społecznych m.in. wycofanie się z kontaktów z innymi ludźmi, izolowanie się, trudności w funkcjonowaniu w środowisku zawodowym. W wielu przypadkach powrót do normalnego życia bez poczucia strachu i leku wymaga pomocy terapeutycznej i psychologicznej.

W przypadku przemocy doświadczanej przez dziecko może ona mieć również różne formy. Warto podkreślić, że udowodniono, iż dziecko cierpi gdy samo jest bite i poniżane, lecz przeżywa podobne stany kiedy jest świadkiem przemocy wobec innych członków rodziny. W przypadku dzieci zauważalne są dwa aspekty konsekwencji doznawanej krzywdy. Jeden z nich ma postać krótkotrwałą i przejawia się jako chroniczny strach i lęk, obgryzanie paznokci, tiki nerwowe, moczenie nocne, zaburzenia snu, kłopoty z koncentracją, problemy w szkole, agresja wobec rówieśników czy nadmierna uległość. Drugi aspekt to konsekwencje długoterminowe, które pojawiają się w ich dorosłym życiu, a dotyczą problemów w nawiązywaniu relacji z innymi ludźmi, trudności w przeżywaniu bliskości i wchodzeniu w bezpieczne związki, przejawianiu agresji lub uległości wobec innych, dolegliwości psychosomatycznych, przewlekłych depresji, uzależnień. Wynika z tego, że doznawanie przemocy ze strony najbliższych może wpłynąć destrukcyjnie na całe dalsze życie osoby dorosłej jak i dziecka.

Ludzie oczekują od osób doznających przemocy obrony i sprzeciwu wobec doświadczanej przemocy. Tak zachowałaby się osoba posiadająca moc sprawczą. Jednak sytuacja przemocy domowej nie jest typową sytuacją. To przypadek chronicznego stresu, cierpienia, poczucia bezradności. Sytuacja przemocy polega na tym, że ofiara przemocy utraciła swoją moc sprawczą i umiejętność przeciwstawienia się działaniu sprawcy.

3. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POLSCE

Analiza sprawozdań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2016-2020 pozwoliła wyodrębnić następujące dane dotyczące skali przemocy na terenie Polski.

Tabela nr 1. Procedura Niebieskie Karty w liczbach.

		2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób objęta wsparciem zespołów interdyscyplinarnych	Ogółem	183617	195741	206242	206894	204695
	Kobiety	76255	79110	82110	81636	80263
	Mężczyźni	63407	68748	72975	74226	73149
	Dzieci	43955	47883	51157	51032	51283
Liczba rodzin objęta wsparciem zespołów interdyscyplinarnych		69360	75756	75897	78247	78247
Liczba utworzonych grup roboczych		74506	74427	76553	80125	75200
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Ogółem	225164	224225	224251	227826	207045
	Kobiety	126614	125341	122372	124382	113178
	Mężczyźni	37704	34914	36148	39625	34907
	Dzieci	60846	63970	65731	63819	58960
Liczba osób dotkniętych przemocą objętych odpowiednim poradnictwem		152845	154206	152952	238686	140879
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz ochrony zdrowia, pracowników i przedstawicieli oświaty wszczynających procedurę		97224	98307	93311	94716	91381

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020.

Jak ukazuje tabela w perspektywie czterech lat wzrosła liczba osób objętych wsparciem zespołów interdyscyplinarnych, jednocześnie zmniejszyła się liczba sporządzanych Niebieskich Kart-A, przez przedstawicieli pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia i gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Jak pokazuje tabela w okresie 2016-2019 wzrosła również liczba rodzin objęta wsparciem, a także zwiększyła się ilość tworzonych grup roboczych. Na tej podstawie możemy zatem stwierdzić, że wzrosła liczba ujawnianych przypadków przemocy domowej, zwłaszcza dotyczącej rodzin z dziećmi, dlatego

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Śrem na lata 2022-2026

też wzrosła liczba osób i rodzin objętych wsparciem zespołów interdyscyplinarnych. Jednocześnie zauważalny jest w 2020 roku spadek liczby osób objętych wsparciem zespołów interdyscyplinarnych. Należy jednak wziąć pod uwagę, że w związku z pandemią wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2 wiele zespołów interdyscyplinarnych w 2020 roku przez wiele miesięcy (w czasie pierwszej i drugiej fali pandemii) zawiesiło swoją pracę lub wykonywało ją w ograniczonym zakresie, co mogło wpłynąć na ten spadek.

Jak ukazuje tabela, w roku 2019 diametralnie wzrosła liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, która została jednocześnie objęta pomocą w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego czy zawodowego i rodzinnego. W roku 2019 zanotowano wzrost o ponad 50% osób korzystających z poradnictwa. Jednocześnie w 2020r. odnotowano diametralny spadek wśród osób dotkniętych przemocą w kontekście korzystania przez nich z odpowiedniego poradnictwa. Przyczyn tego stanu rzeczy upatrywać należy w konsekwencjach pandemii. W skali kraju w roku 2020 istotnie zmniejszyła się liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez przedstawicieli służb wszczynających powyższą procedurę, co również należy wiązać z konsekwencjami pandemii.

Pisząc o skali zjawiska przemocy domowej trzeba mieć świadomość, że ujawniana jest tylko część aktów przemocy w rodzinie poprzez wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”. Jak opisuje prof. Beata Gruszczyńska z Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytetu Warszawskiego tylko 30% kobiet zgłasza organom ścigania fakt doznawania przemocy, więc aż 70% przypadków pozostaje nieujawnionych. Jak podaje ta sama autorka w Polsce mają miejsce następujące sytuacje dotyczące przemocy:

- co 40 sekund jakaś kobieta doświadcza aktów przemocy;
- co 2,5 doby ginie kobieta z powodu „nieporozumień rodzinnych”;
- co 7 minut ktoś zgłasza na Policję fakt przemocy w rodzinie;
- 6% kobiet w wieku 16-60 r.ż. co roku doznaje przemocy (czyli ok. 800 tys.);
- co druga udawała się po pomoc lekarską;
- co szósta wymagała hospitalizacji z powodu doznanej przemocy.

Biorąc pod uwagę powyższe wciąż trudno określić rzeczywistą skalę przemocy domowej w Polsce. Dlatego tak ważne są wszelkie działania w zakresie podnoszenia świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, o czym będziemy mówić w kolejnych rozdziałach niniejszego dokumentu.

4. SKALA I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ŚREM

Głównym inicjatorem wszelkich działań z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie jest Zespół Interdyscyplinarny w Śremie, który funkcjonuje w gminie od 2011r. Głównym zadaniem Zespołu jest koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy, zwłaszcza w diagnozowaniu przemocy w rodzinie, podejmowaniu działań w środowiskach potencjalnie zagrożonych przemocą w rodzinie, zmierzających do ochrony przed krzywdzeniem, przystępowaniu do interwencji w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, rozpowszechnianiu informacji o podmiotach i formach wsparcia oferowanych w środowisku lokalnym, a także inicjowaniu działań interwencyjnych i motywujących do zmiany zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Śremie tworzą przedstawiciele wszystkich instytucji działających na rzecz wsparcia osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie tj.: Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Urzędu Miejskiego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia oraz organizacji pozarządowych. Co roku odbywa się około 20 posiedzeń Zespołu w celu omówienia przypadków podejrzenia przemocy wobec dzieci oraz bieżących kwestii organizacyjnych.

Na przestrzeni lat w gminie Śrem zauważalny jest wzrost liczby ujawnianych przypadków podejrzenia przemocy w rodzinie. Świadczy o tym liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Śremie. W latach 2016-2020, zanotowano wzrost o 44%. Jednocześnie w powyższym okresie zwiększyła się o ok. 45% liczba grup roboczych powołanych przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Ponadto nastąpił wzrost o 29% liczby osób objętych procedurą. W poniższej tabeli zawarte są dane liczbowe dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w Śremie.

Tabela nr 2. Realizacja procedur „Niebieskie Karty” w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba powołanych grup roboczych	40	47	50	55	74
Liczba pracujących grup roboczych	104	109	108	114	165
Liczba osób objętych procedurą	391	398	395	436	555
Liczba „Niebieskich Kart”, które wpłynęły do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego	58	73	70	80	104
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”:	47	57	51	57	55
a) z tytułu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	37	45	36	50	48
b) z tytułu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	10	12	15	7	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2016-2020.

Osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie są w większości kobiety w wieku 26-65 r.ż., pracujące zawodowo o dobrej sytuacji zdrowotnej. Tymczasem jeśli chodzi o osoby stosujące przemoc w rodzinie to zdecydowaną większość stanowią mężczyźni w wieku 26-65 lat, pracujący zawodowo. W latach 2016-2020 ponad 50% tej grupy stanowili mężczyźni uzależnieni od alkoholu. Tymczasem wśród dzieci bezpośrednio dotkniętych przemocą w rodzinie problem ten dotyczył w większości uczniów szkół podstawowych.

Ponadto zgodnie z opracowaną w 2021r. „Diagnozą lokalnych zagrożeń społecznych Gmina Śrem 2021” aż 81% badanych respondentów określiło, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie lub podejrzewają że tak się dzieje. To bardzo wysoki wynik, świadczący o powszechności tego problemu i konieczności podejmowania działań służących jego ograniczeniu i niwelowaniu negatywnych skutków przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą samą diagnozą aż 44% badanych zgodziło się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Zaznaczyć przy tym należy, że pomimo tak rozpowszechnionego przekonania jest ono błędne. Alkohol nie jest przyczyną przemocy, chociaż problem nadużywania alkoholu lub uzależnienia od alkoholu może z nią współwystępować. Ponadto wśród badanych aż 24,7%

respondentów zgodziło się ze stwierdzeniem, że „przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać”. I z tym stwierdzeniem nie można się zgodzić. Przemoc w rodzinie godzi w podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne odpowiedzialne za zapewnienie każdej osobie równego traktowania oraz ich praw i wolności, zobowiązane są do podejmowania interwencji w każdym przypadku podejrzenia przemocy. Aż 60% przebadanych mieszkańców gminy uważa, że „aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa”. Trzeba jednak podkreślić, że tzw. "klaps" to nic innego jak bicie dziecka. Kodeks rodzinny i opiekuńczy zakazuje stosowania kar cielesnych, a naruszenie nietykalności cielesnej lub pobicie jest przestępstwem, za które grozi odpowiedzialność karna. Dawanie dziecku tzw. "klapsów" jest więc zabronione.

O skali przypadków przemocy w gminie może także świadczyć liczba osób, które skorzystały ze wsparcia specjalisty ds. przemocy Centrum Usług dla rodzin. W roku 2019 udzielono 1048 porad 119 osobom. Tymczasem w 2020r. specjalista ds. przemocy przeprowadził 619 godzin poradnictwa. Zmniejszenie liczby udzielonego poradnictwa wynikało głównie z sytuacji zagrożenia epidemiologicznego. Wsparcie specjalisty polegało na wyjaśnieniu kwestii mechanizmów towarzyszących przemocy domowej, wyjaśnieniu jej cyklu oraz co najważniejsze sposobów i możliwości poradzenia sobie z tym doświadczeniem.

W związku z założeniami wynikającymi z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” Zespołu Interdyscyplinarnego w Śremie oraz grup roboczych prowadzili następujące działania w kwestii wsparcia osób dotkniętych problemem przemocy:

1) Diagnozowano sytuację rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą. Przeprowadzona diagnoza uwzględniana jest w protokole posiedzenia grupy roboczej, który sporządzany jest na każdym spotkaniu. Protokół zawiera również opis sytuacji życiowej rodziny na który składa się: sytuacja rodzinna, mieszkaniowa, zawodowa, finansowa, zdrowotna. Ponadto każdy protokół zawiera plan pomocy opracowany przez wszystkich członków grupy roboczej na posiedzeniu uwzględniający potrzeby i problemy wszystkich członków rodziny. W 2020r. opracowano 220 planów pomocy.

2) Prowadzono rozmowy wspierające z osobami doświadczającymi przemocy o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Śrem na lata 2022-2026

w rodzinie. W roku 2020 łącznie prowadzono rozmowy z 164 osobami za pomocą środków komunikacji na odległość tj. poprzez rozmowy telefoniczne, aplikacje Messenger oraz podczas osobistego kontaktu.

3) Przekazano osobom stosującym przemoc w rodzinie informacje o konsekwencjach popełnienia czynów przemocowych - w 2020 roku pouczono 145 osób.

4) Motywowano tych klientów do udziału w warsztatach dla osób nieradzących sobie z wyrażaniem złości- w roku 2020 motywowano 120 osób.

5) Osoby stosujące przemoc w rodzinie motywowano także do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- w 2020r. do udziału w programie skierowano 55 osób, do programu przystąpiło 9 z nich.

6) Przeprowadzono rozmowy pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających substancji psychotropowych lub leków- w 2020r. wobec 95 osób.

5. REALIZATORZY DZIAŁAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Na terenie gminy Śrem działa wiele instytucji zajmujących się obszarem przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Większość z nich wykonuje zadania w ramach pracy w grupach roboczych lub zespołe interdyscyplinarnym. Współpraca przedstawicieli tych instytucji opiera się na wymianie informacji oraz wspólnym opracowywaniu planu wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. Kluczowym aspektem jest także podejmowanie działań profilaktycznych prowadzących do podnoszenia świadomości i wrażliwości społeczności lokalnej na wszelkie przejawy przemocy w rodzinie.

Tabela nr 3. Podmioty wspierające osoby dotknięte przemocą w rodzinie

Zasoby instytucjonalne	Obszar działania
Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie	-wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie - realizacja procedury „Niebieskie Karty” -diagnoza sytuacji i potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą -organizowanie poradnictwa socjalnego, zawodowego, rodzinnego, psychologicznego, medycznego, prawnego -udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego -prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych -udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy
Centrum Usług dla rodzin	- poradnictwo psychologiczne, prawne, mediacyjne, specjaliści ds. przemocy
Komenda Powiatowa Policji w Śremie	- wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie - realizacja procedury „Niebieskie Karty”, -podejmowanie interwencji w przypadku zagrożenia życia i zdrowia -organizacja niezwłocznej pomocy medycznej -przeprowadzenie czynności procesowych w niezbędnym zakresie w kwestii zabezpieczenia dowodów przestępstw

	<ul style="list-style-type: none"> -prowadzenie rozmów z osobą stosującą przemoc w rodzinie na temat konsekwencji wynikających ze stosowania przemocy oraz pouczanie o odpowiedzialności karnej - podejmowanie działań w środowisku polegających na sprawdzeniu poziomu bezpieczeństwa w rodzinie
Placówki oświatowe (szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, przedszkola, żłobki, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna)	<ul style="list-style-type: none"> - wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie - realizacja procedury „Niebieskie Karty” -diagnoza sytuacji i potrzeb dzieci - diagnoza sytuacji i potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą -udzielanie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia przez dziecko jak i rodzica - realizacja projektów profilaktycznych podejmujących problematykę przemocy -udział w kampaniach edukacyjno-informacyjnych
Ochrona zdrowia (przychodnie zdrowia, Szpital Powiatowy im. T.Malińskiego w Śremie)	<ul style="list-style-type: none"> - wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie - realizacja procedury „Niebieskie Karty” -udzielanie niezbędnej pomocy medycznej -informowanie o możliwości uzyskania wsparcia i pomocy oraz uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o rodzaju obrażeń doznanych na skutek przemocy w rodzinie - diagnoza sytuacji i potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śremie	<ul style="list-style-type: none"> - wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie - realizacja procedury „Niebieskie Karty” -diagnoza sytuacji i potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą - organizacja dostępu do pomocy medycznej -informowanie o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej -przeprowadzenie rozmów z uzależnionymi od alkoholu, stosującymi przemoc na temat

	konsekwencji stosowania przemocy oraz możliwości podjęcia terapii
Sąd Rejonowy w Śremie (w tym I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej)	-diagnoza sytuacji i potrzeb osób i rodzin dotkniętych przemocą -wykonywanie nadzorów dotyczących władzy rodzicielskiej, monitorowanie sytuacji dziecka -ingerowanie w wykonywanie władzy rodzicielskiej - sprawowanie dozorów , monitorowanie sytuacji osób pokrzywdzonych i skazanych w postępowaniach karnych za czyny znęcania się nad członkami rodziny - inicjowanie postępowań incydentalnych służących zapobieganiu powrotności do przestępstwa
Prokuratura Rejonowa w Śremie	-prowadzenie postępowań dotyczących podejrzenia popełnienia przestępstw z użyciem przemocy wobec osób najbliższych
Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Śremie	-prowadzenie poradnictwa w zakresie uzależnień i współuzależnienia, a także radzenia sobie z trudnymi do przeżywania emocjami
Organizacje pozarządowe	-zaangażowanie w poszerzanie oferty pomocowej dla rodzin dotkniętych przemocą domową
Instytucje kościelne, związki wyznaniowe	- zaangażowanie w poszerzanie oferty pomocowej dla rodzin dotkniętych przemocą domową -współpraca z jednostkami samorządu w kwestii wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej.

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe podmioty realizują działania w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy, świadków jak i osób stosujących przemoc. Jest to możliwe dzięki pracy i zaangażowaniu przedstawicieli reprezentujących te instytucje. Istotne jest doświadczenie tych osób oraz indywidualne podejście do każdej ze spraw. W gminie Śrem została wypracowana współpraca między instytucjami, która znajduje odzwierciedlenie w działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. Kluczowe jest to, że członkami Zespołu są przedstawiciele wszystkich podmiotów działających na terenie Śremu w zakresie wsparcia rodzin. W większości są to osoby, które zajmują kierownicze stanowiska i podejmują ważne decyzje z zakresu funkcjonowania podmiotu który reprezentują. Owa współpraca przekłada się także na funkcjonowanie grup roboczych, gdzie istotna jest wymiana informacji między jej członkami oraz opracowywanie planu wsparcia dla rodziny

jak i podejmowanie wspólnych działań wobec poszczególnych jej członków. Pracownicy socjalni, psychologowie, terapeuci, pedagodzy, funkcjonariusze Policji, kuratorzy zawodowi i społeczni, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prokuratorzy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i pozostali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podejmują działania według własnych kompetencji, jednak ustalone i wypracowane według wspólnego celu grupy roboczej. Zespół Interdyscyplinarny w Śremie dba o coroczne zapewnienie oferty szkoleń, konferencji, seminariów, w kwestii osiągnięcia dodatkowych kompetencji niezwykle cennych w zakresie kompleksowego wsparcia osób doświadczających przemocy jak i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie. Wykwalifikowana i zaangażowana kadra jest bardzo ważnym zasobem w pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą.

Z uwagi na wielowątkowość spraw dotyczących podejrzenia przemocy w rodzinie oraz konieczność stworzenia doświadczonego zespołu, posiadającego dużą wiedzę z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów jej towarzyszących oraz zasad skutecznego wsparcia osób pokrzywdzonych w dniu 1 lipca 2019r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie został powołany Zespół ds. przemocy. Obecnie zespół tworzy 2 specjalistów pracy socjalnej, 1 pracownik socjalny oraz koordynator ds. przemocy. Zadania powyższego zespołu polegają na:

- kompleksowym poradnictwie i pracy socjalnej świadczonej wobec członków rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”;
- obsłudze organizacyjno-technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego w Śremie;
- promowaniu działań z zakresu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- inicjowaniu działań w kwestii podnoszenia świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie;
- sprawozdawczości z zakresu podejmowanych działań oraz działalności Zespołu.

Członkowie zespołu ds. przemocy ściśle współpracują z przedstawicielami instytucji i podmiotów w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin borykających się z problemem przemocy, dostosowanego indywidualnie do każdego przypadku.

6. CELE, ZADANIA, WSKAŹNIKI PROGRAMU

6.1. Cel główny

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem na lata 2022-2026 jest zwiększenie skuteczności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Śrem

6.2. Cele szczegółowe

6.2.1. Zwiększenie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podnoszących świadomość i wrażliwość społeczności lokalnej na temat przemocy.

6.2.2. Zwiększenie skuteczności ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

6.2.3. Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc.

6.2.4 Podniesienie kompetencji specjalistów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umocnienie współpracy reprezentowanych podmiotów.

6.3. Obszary działania.

Program określa cztery kierunki działania, którym należy poświęcić szczególną uwagę i odbiorców wobec których należy podejmować pracę.

6.3.1 Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna.

Skierowany do całej społeczności lokalnej, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

6.3.2 Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Skierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, ale i przedstawicieli podmiotów zajmujących się wspieraniem tych osób.

6.3.3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Skierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie, a także przedstawicieli podmiotów zajmujących się wsparciem tych osób.

6.3.4 Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Śrem na lata 2022-2026

Skierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

7. ZADANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI

1. Zwiększenie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podnoszących świadomość i wrażliwość społeczności lokalnej na temat przemocy.	
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.1 Sporządzenie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie	Liczba opracowanych diagnoz. Liczba ekspertów realizujących prace związane z powstaniem powyższej diagnozy.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.2 Zamieszczanie informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie na stronach internetowych oraz w lokalnych mediach	Liczba i rodzaj informacji zamieszczonych na stronach internetowych i w mediach . Liczba osób/instytucji do których skierowana zostanie przedmiotowa informacja.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.3 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba rozpowszechnionych materiałów. Tematyka materiałów.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.4 Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych z zakresu podniesienia świadomości w temacie przemocy w rodzinie, jej szkodliwości, mechanizmów, a także promujących metody wychowawcze bez znamion przemocy.	Liczba podejmowanych działań. Liczba odbiorców działań.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.5. Nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami oraz związkami wyznaniowymi w kwestii wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach prowadzonych działań.	Liczba podejmowanych działań. Liczba podmiotów, które podjęły działania.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.6.Promowanie działalności Całodobowego Telefonu Zaufania dla osób doświadczających oraz będących świadkami przemocy.	Liczba i rodzaj rozpowszechnionych materiałów, promujących numer dostępnych Telefonów Zaufania.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.7 Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki agresji i zachowań autodestrukcyjnych wśród dzieci i młodzieży.	Liczba podjętych działań. Rodzaj podjętych działań. Liczba osób objęta działaniem.

Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.8. Organizowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, organizowanych w celu zacieśnienia więzi rodzinnych, promujących metody wychowawcze bez przemocy.	Rodzaj podjętych działań. Liczba podjętych działań. Liczba osób uczestniczących w działaniu.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.9. Prowadzenie poradnictwa w rodzinach zagrożonych przemocą, w zakresie wzmocnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób objętych poradnictwem.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.10. Realizacja działań z zakresu profilaktyki przemocy i promowania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz w stosunku do grup ryzyka.	Liczba podjętych działań. Liczba osób objętych działaniem.
1.11. Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, w szczególności wobec dzieci, kobiet, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba podjętych działań. Liczba osób objętych działaniem.
1.12. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie działań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba zleczanych i wspólnie realizowanych projektów.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
1.13. Poszerzanie oferty placówek udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	Liczba punktów konsultacyjnych i innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Zakres świadczonej pomocy przez powyższe podmioty. Liczba osób korzystająca ze wsparcia podmiotów udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Realizatorzy działań: wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Śremie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, świetlice socjoterapeutyczne, kościoły, związki wyznaniowe.

2) Zwiększenie skuteczności ochrony i wsparcia rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.	
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.1. Udzielanie przez instytucje publiczne wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego oraz mediacyjnego.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa, w tym: -medycznego -psychologicznego -prawnego -socjalnego -zawodowego i rodzinnego -mediacyjnego Liczba prowadzonych grup wsparcia. Liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.2. Rozpowszechnianie informacji o możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa dla osób doświadczonych przemocą.	Rodzaj podjętych działań. Liczba rozpowszechnionych informacji. Liczba osób do których skierowano informację.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.3. Realizacja zajęć edukacyjno-informacyjnych dla osób dotkniętych lub zagrożonych przemocą w rodzinie z zakresu prawnych i psychologicznych uwarunkowań przemocy.	Liczba zajęć. Zakres tematyczny zajęć. Liczba osób uczestniczących w zajęciach.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.4. Realizacja programów terapeutycznych i psychologicznych dla osób doświadczających przemocę w rodzinie.	Liczba programów. Liczba osób uczestnicząca w programie. Liczba osób, które ukończyły programy.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.5. Zapewnianie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez skierowanie do ośrodków interwencji kryzysowej, ośrodków wsparcia.	Liczba osób, które zostały skierowane do: -ośrodków interwencji kryzysowej -ośrodków wsparcia.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.6. Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności lokalnego telefonu	Liczba lokalnych telefonów . Liczba przeprowadzonych rozmów i

zaufania, pełniącego funkcję informacyjną dla osób doświadczających przemocy lub jej świadków.	interwencji.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.7. Ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez stworzenie przyjaznych warunków przesłuchań osób dorosłych i dzieci doświadczających przemocy w rodzinie.	Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań. Liczba osób dorosłych przesłuchanych w przyjaznym pokoju przesłuchań. Liczba dzieci przesłuchanych w przyjaznym pokoju przesłuchań.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.8. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie	Liczba dzieci odebranych w związku z bezpośrednim zagrożeniem życia i zdrowia (zgodnie z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy): -ogółem -umieszczonych u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej -umieszczonych w rodzinie zastępczej -umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
2.9. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego i tworzenie grup roboczych	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba osób objętych wsparciem Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba rodzin objętych wsparciem Zespołu. Liczba utworzonych grup roboczych. Liczba posiedzeń grup roboczych. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie oraz zrealizowanie planu pomocy. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. Liczba kontynuowanych procedur, wszczętych w latach ubiegłych. Liczba zakończonych procedur z uwagi na brak zasadności prowadzenia działań.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Fundacja Na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenie „Holis”, Sąd Rejonowy w Śremie- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Towarzystwo Pomocy Potrzebującym im. Św. Brata Alberta „Nadzieja”, Prokuratora Rejonowa, służba zdrowia, placówki oświatowe, członkowie grup roboczych.

3)Zwiększenie skuteczności działań wobec osób stosujących przemoc.	
Zadanie	Wskaźnik realizacji
3.1.Prowadzenie ewidencji podmiotów realizujących ofertę wsparcia dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Liczba stron internetowych, na których zaktualizowana została baza teleadresowa podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc. Liczba utworzonych informatorów i publikacji.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
3.2.Rozpowszechnianie informatorów o podmiotach zaangażowanych w realizację oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba rozpowszechnionych informatorów. Liczba podmiotów którym zostały przekazane informatory. Liczba umieszczonych informatorów na stronach internetowych gminy do dnia 15 sierpnia każdego roku. Liczba podmiotów ujętych w informatorach.
Zadanie	Wskaźnik realizacji
3.3 Interweniowanie służb w zakresie stosowania przemocy w rodzinie.	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie oraz liczba odmów. Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia. Liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania .
Zadanie	Wskaźnik realizacji

<p>3.4 Uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc w rodzinie z osobami dotkniętymi przemocą.</p>	<p>Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych przez prokuratora.</p> <p>Liczba zatrzymanych osób, co do których istnieje podejrzenie że stosują przemoc w rodzinie.</p> <p>Liczba zastosowanych nakazów opuszczenia wspólnie zajmowanego miejsca zamieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazów zbliżania się do miejsca zamieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.</p> <p>Liczba wniosków do sądu w przedmiocie zastosowania ww. środków karnych lub probacyjnych, w tym m.in. z art. 335 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.</p>
<p>Zadanie</p>	<p>Wskaźnik realizacji</p>
<p>3.5. Monitoring orzecznictwa sądów powszechnych w kwestii przemocy w rodzinie.</p>	<p>Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których orzeczono kary grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności.</p> <p>Liczba orzeczeń w zakresie władzy rodzicielskiej z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie.</p> <p>Liczba orzeczeń dotyczących nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.</p> <p>Liczba eksmisji z uwagi na stosowanie przemocy w rodzinie.</p>

Zadania	Wskaźnik realizacji
3.6. Współdziałanie służb oraz wymiana informacji z zakresu nadzorowania osób skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie.	Liczba przekazanych policji, kuratorom sądowym, prokuratorowi informacji ze strony pracownika socjalnego o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby skazane za tego rodzaju przestępstwo.
Zadania	Wskaźnik realizacji
3.7. Prowadzenie indywidualnych oddziaływań przez osoby pracujące z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, w tym pouczanie o odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy w rodzinie.	Liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych pracą socjalną i indywidualnym oddziaływaniem przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”. Liczba wypełnionych formularzy „NK – D.
Zadania	Wskaźnik realizacji
3.8. Kierowanie osób stosujących przemoc w rodzinie na leczenie uzależnienia od alkoholu.	Liczba osób skierowanych do placówek leczenia uzależnień. Liczba wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
Zadania	Wskaźnik realizacji
3.9. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych oraz innych programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie wraz z określeniem skuteczności ich działania.	Liczba opracowanych programów. Rodzaj realizowanych programów. Liczba osób uczestniczących w programach. Liczba osób które ukończyły programy. Tematyka prowadzonych zajęć. Liczba instytucji realizujących zadanie. Liczba osób, które po ukończeniu programu powróciły do stosowania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy: Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy w Śremie, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Przychodnia Leczenia Uzależnień i Współzależnienia, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

4)Podniesienie kompetencji specjalistów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umocnienie współpracy reprezentowanych podmiotów.	
Zadania	Wskaźniki realizacji
4.1 Wdrażanie i promowanie zasad działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Śremie. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązywania i wzmacniania współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Liczba działań podejmowanych w kwestii zmian i doskonalenia regulaminu działalności Zespołu. Liczba specjalistów zaangażowanych w pracę Zespołu. Liczba posiedzeń Zespołu o charakterze organizacyjnym. Liczba instytucji zaangażowanych w działania interdyscyplinarne z zakresu przemocy w rodzinie. Liczba działań z zakresu nawiązywania współpracy w zakresie promowania gminnej polityki przeciwdziałania przemocy.
4.2 Organizowanie szkoleń, konferencji, spotkań edukacyjnych dla przedstawicieli podmiotów realizujących zadania na rzecz rodzin z problemem przemocy w rodzinie.	Liczba szkoleń, konferencji, spotkań edukacyjnych. Tematyka powyższych spotkań. Liczba osób uczestnicząca w działaniach. Liczba instytucji realizujących działania.
4.3 Wprowadzenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi problemem przemocy w rodzinie w formie działań zapobiegających wypaleniu zawodowemu.	Liczba zajęć w ramach superwizji, coachingu, grup wsparcia dla specjalistów. Liczba osób objętych działaniami.
4.4 Pozyskiwanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie tematyki przemocy w rodzinie.	Liczba pozyskanych materiałów. Liczba osób, którym przekazano materiały edukacyjne.

Realizatorzy: członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych, przedstawiciele organizacji pozarządowych, oświaty, ochrony zdrowia.

8. REALIZACJA PROGRAMU

8.1. Adresaci programu

Program jest skierowany do mieszkańców gminy Śrem, w tym osób doświadczających przemocy, osób stosujących przemoc, jej świadków, ale także osób zagrożonych przemocą w rodzinie. Ponadto program skierowany jest także do podmiotów i ich przedstawicieli zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Śrem.

8.2. Realizatorzy

Programu jest realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu gminy Śrem.

Obecnie skład Zespołu Interdyscyplinarnego tworzą przedstawiciele Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego - Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Przychodni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenia Potrzebującym Pomocy im. Św. Brata Alberta „Nadzieja”, Fundacji Na Rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem.

Zespół Interdyscyplinarny jest odpowiedzialny za koordynację działań wynikających z realizacji niniejszego programu, a nadzór merytoryczny spoczywa na Ośrodku Pomocy Społecznej w Śremie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Śrem jest realizowany przy kooperacji wszystkich instytucji administracji publicznej i organizacji pozarządowych wykonujących działania w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty”. Ponadto zostaną zintensyfikowane działania w kwestii zaangażowania w realizację programu placówek wsparcia dziennego, świetlic, żłobków, kościołów, związków wyznaniowych, lokalnych działaczy oraz przedstawicieli lokalnego samorządu.

8.3. Finansowanie programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Śrem jest finansowany ze środków budżetu Gminy Śrem w ramach realizacji bieżących zadań. Ponadto zakłada się możliwość finansowania programu z odrębnych źródeł m.in. uzyskanych z budżetu państwa w związku z realizacją projektów dotyczących przeciwdziałania przemocy.

8.4. Monitoring i sprawozdawczość programu

Monitoring Gminnego Programu odbywa się poprzez gromadzenie i analizowanie informacji na temat prowadzonych działań i ich skali. Ocenie poddawany jest poziom realizacji poszczególnych zadań programu przez podmioty, a także osiągnięcie określonego celu. Monitoring polega na zbieraniu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śremie sprawozdań od poszczególnych podmiotów realizujących zadania Programu, zawierających formy i skalę wykonanych działań. Co roku przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie występuje do każdego podmiotu z terenu gminy, wykonującego zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie o przekazanie sprawozdania z realizacji programu. Na podstawie zebranych danych corocznie w terminie do 31 maja każdego roku sporządza się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu.

ZAKOŃCZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem wyznacza kierunki działania w zakresie lokalnej strategii rozwiązywania problemu jakim jest przemoc w rodzinie. Powyższy dokument wskazuje w tym zakresie priorytety i sposoby na zintensyfikowanie działań w kierunku zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenia skuteczności wszelkich inicjatyw podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Śrem. Jest to niezwykle istotne w kontekście przemocy stosowanej wobec dzieci, które nie

mogą samodzielnie i skutecznie realizować pełni przysługujących im praw. W sytuacji dzieci trzeba również mieć na względzie przypadki w których małe dzieci są świadkami przemocy pomiędzy członkami najbliższej rodziny. W takiej sytuacji dziecko „obserwujące” przemoc również jest jej ofiarą i wymaga interwencji i pomocy. W sprawach dotyczących dzieci należy zadbać o to aby wszelkie działania były podejmowane z troską o ich dobro i bezpieczeństwo. Szczególnie ważne są także zintensyfikowane działania w kwestii zapobiegania oraz ujawniania aktów przemocy wobec osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, które w wielu przypadkach nie mają świadomości tego iż doznają form przemocy ze strony najbliższych im osób. Dlatego w rozwiązywaniu trudnych i skomplikowanych przypadków kluczowe jest działanie interdyscyplinarne specjalistów różnych dziedzin.

W związku z potrzebą wprowadzenia niniejszego Programu Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śremie zaprosił przedstawicieli instytucji, organizacji, lokalnych liderów jak również całą społeczność lokalną do udziału w konsultacjach danego dokumentu. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Śrem na lata 2022-2026 został skonsultowany pod względem merytorycznym z Panem Piotrem Wojnowskim- psychologiem, specjalistą i superwizorem pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, certyfikowanym przez Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego.

BIBLIOGRAFIA

1. Spurek S. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Komentarz, Warszawa 2019r.
2. Teczka procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Warszawa 2020r.
3. Przemoc w rodzinie- Sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie”, Warszawa 2019r.
4. Jaszczak-Kuźmińska D., Michalska K. „Zrozumieć przemoc w rodzinie”, Warszawa 2010r.
5. Lewicka- Zelent A. Przemoc rodzinna, Aspekty psychologiczne, pedagogiczne i prawne, Warszawa 2017r.
6. Zmarzlik J., Naumann E. Dziecko pod parasolem prawa, Warszawa 2008r.
7. Zawadzka D. Dziecko swoje prawa ma Prawa dziecka dla rodziców, Warszawa
8. Bentovima A., Gray J. Przeciwdziałanie krzywdzeniu dzieci, Warszawa 2015r.
9. Doradca w Pomocy Społecznej Listopad 2015r.
10. Doradca w Pomocy Społecznej Marzec 2016r.
11. Doradca w Pomocy Społecznej Czerwiec 2015r.
12. Podlewska J. broszura: Uwaga dziecko. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w sytuacji przemocy w rodzinie wobec dziecka, Warszawa 2016r.
13. Pawlak-Jordan B., Podlewska J., Zmarzlik J. broszura: Pomoc dzieciom wykorzystywanym seksualnie, Warszawa 2010r.
14. Materiały szkoleniowe Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Warszawa 2020r.
15. Materiały szkoleniowe Szkolenia dla kadry kierowniczej pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Warszawa 2014r.
16. Informator dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2012r.
17. Dwumiesięcznik Niebieska Linia nr 2/115/2018
18. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Śrem 2021r.
19. www.niebieskalinia.info
20. Broszura „Przemoc w rodzinie- Sytuacja osób doznających przemocy w rodzinie”, PARPA Warszawa.

21. Dorota Jaszczak-Kuźmińska, Katarzyna Michalska, Zrozumieć przemoc w rodzinie Wydawnictwo PARPA Media, 2010r.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski

Uzasadnienie

UCHWAŁY NR.....

RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE

z dnia

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Śrem
na lata 2022-2026**

Zgodnie z treścią art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 poz. 1249) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Założenia Programu zostały opracowane w porozumieniu ze służbami pracującymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w wyniku prowadzonych konsultacji.

Program zostanie skierowany do mieszkańców gminy Śrem, w tym osób dotkniętych problemem przemocy, osób stosujących przemoc, jej świadków, ale także osób zagrożonych przemocą w rodzinie. Ponadto program skierowany jest także do podmiotów i ich przedstawicieli zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Śrem.

Ustanowienie Programu wynika z aktów prawnych dotyczących przemocy w rodzinie, jest dokumentem niezbędnym do ubiegania się o środki zewnętrzne na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy. Zadania wynikające z Programu będą realizowane w ramach posiadanych środków finansowych instytucji zaangażowanych w lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym podjęcie uchwały należy uznać za zasadne.

Burmistrz Śremu

Adam Lewandowski